

**Protokół
kontroli kompleksowej przeprowadzonej
w Gminie Bałtów**

I. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli

Gmina Bałtów, NIP 6611351708, REGON 000531944. Siedziba władz mieści się w Urzędzie Gminy Bałtów 32, 27-423 Bałtów, tel. 41 264 10 08, adres e-mail: ug_baltow@wp.pl. Wójtem Bałtowa jest Pan Hubert Żądło.

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli

Kontrolę przeprowadził zespół pracowników Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach zatrudnionych w Oddziale ds. Informatyzacji i Spraw Społecznych: Anna Korcipa – st. inspektor wojewódzki (kierująca zespołem kontrolerów) oraz Mateusz Gadawski – inspektor wojewódzki. Kontrolę przeprowadzono na podstawie pisemnych, imiennych upoważnień do kontroli numer odpowiednio 181/2025 oraz 182/2025 z dnia 11 marca 2025 roku, wydanych przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Panią Annę Kołomańską.

III. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych

Kontrolę przeprowadzono w dniu 12 marca 2025 roku. Dokonano wpisu do książki kontroli Gminy pod nr 88. Czynności kontrolne zakończono w dniu 20 marca 2025 r., po przekazaniu przez jednostkę kontrolowaną uzupełniającej dokumentacji w przedmiocie kontroli.

IV. Określenie przedmiotu i zakresu kontroli oraz okresu objętego kontrolą:

Przedmiotem kontroli była realizacja przez samorząd gminny zadań własnych w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej, wynikających z art. 6 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2024 r. poz. 1673) oraz z przyjętego Uchwałą Nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 roku Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 (M.P. 2023 poz. 1232 ze zm.):

1. Opracowania i realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej;
2. Prowadzenia poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową;
3. Zapewnienia osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia;
4. Utworzenia i funkcjonowania zespołu interdyscyplinarnego, w tym sposobu rozpatrywania skarg dotyczących działalności grup diagnostyczno-pomocowych i zespołu interdyscyplinarnego.

Okres objęty kontrolą: od 1 stycznia 2024 roku do dnia kontroli.

V. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków:

1) Sposób opracowania, przyjęcia i realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej

Rada Gminy przyjęła w drodze Uchwały LIX/381/2024 z 26 stycznia 2024 r. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej na lata 2024-2030 w Gminie Bałtów [zał. nr 1]. Dokument posiadał wadę w postaci niezgodności zastosowanego nazewnictwa z art. 6 ust. 2 pkt 1 przedmiotowej ustawy. W związku z powyższym w dniu 19 kwietnia 2024 r. Rada Gminy w Bałtowie Uchwałą Nr LXII/407/2024 przyjęła Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Bałtów na lata 2024-2030 [zał. nr 2]. Na mocy ww. uchwały uchylono uprzednio obowiązującą. Nazwa obowiązującego Programu jest zgodna z wymogami określonymi w art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy (Dz. U. 2024, poz. 1673). Dokument zawiera wstępną diagnozę zjawiska przemocy w Gminie, opracowaną na podstawie liczby wszczętych procedur Niebieskie Karty w latach 2020-2023, ze wskazaniem liczby i płci sprawców przemocy oraz pokrzywdzonych, jak również podaniem podmiotu/służby odpowiedzialnej za wszczęcie procedury NK. Nie wskazano ile osób stosujących przemoc stanowią jednocześnie osoby uzależnione od alkoholu, jak również brak jest statystyki organów ścigania dotyczących toczących się w tym okresie, jak i zakończonych postępowań związanych z przemocą domową. Nie podano informacji na temat działań podjętych wobec sprawców przemocy, w tym wynikających środków nakazu i zakazu o których mowa w ustawie o Policji (Dz. U. z 2024 r. poz. 145 ze zm.), jak również w zakresie kierowania ich do udziału w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych i programach psychologiczno-terapeutycznych dostępnych w powiecie ostrowieckim.

Mając na uwadze zaplanowane kierunki działań, w tym działania uprzedzające, zasadnym byłoby uwzględnienie wśród realizatorów Programu lokalnych placówek wsparcia dziennego, ze względu na prowadzoną przez te placówki działalność oraz partnerów tych działań, np. lokalnych organizacji pozarządowych.

Harmonogram Programu jest zbyt ogólny, gdyż dotyczy całego okresu programowania (7 lat), a przypisywanie realizacji poszczególnych działań wszystkim realizatorom powoduje rozmycie odpowiedzialności i utrudni efektywne wdrażanie Programu.

Program nie wskazuje budżetu (nie zamieszczono informacji na temat szacunkowych nakładów budżetu Gminy na realizację Programu w okresie jego wdrażania), a jako jedno ze źródeł finansowania wskazano środki przeznaczone na profilaktykę alkoholową, co stoi w sprzeczności z art. 18² ustawy¹. Monitoring Programu przewiduje składanie przez GOPS Wójtowi Gminy zbiorczej, corocznej sprawozdawczości w zakresie realizacji Programu. Nie ustalono jednak, w jakim terminie nastąpi przekazanie sprawozdania do Wójta.

¹ Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. 2023, poz. 2151 ze zm.)

Z przekazanych przez jednostkę dokumentów wynika, że w okresie objętym oceną na terenie Gminy Bałtów realizowano następujące przedsięwzięcia:

- dla dzieci ze Szkoły Podstawowej w Bałtowie zorganizowano półkolonie letnie o charakterze profilaktycznym. Na ten cel wydatkowano środki w wysokości 30 tys. zł (źródło finansowania: inne niż 85205);
- placówki oświatowe zrealizowały programy profilaktyczne, m. in. „Znajdź właściwe rozwiązanie”, „Mądre głowy”, „Nie pal przy mnie proszę”, „Bieg po zdrowie”;
- na terenie Szkół Podstawowych w Bałtowie i Okole realizowano działania edukacyjne dot. zjawiska przemocy domowej (łącznie 15 przedsięwzięć) oraz warsztaty mające na celu uświadomienie dzieciom i młodzieży negatywnych skutków stosowania przemocy (łącznie 7);
- 21 dzieci z terenu Gminy Bałtów objęto pomocą i wsparciem w ramach placówek wsparcia dziennego;
- zorganizowano dwa festyny rodzinne. Ww. działaniami objęto 278 uczniów obu szkół;
- w ramach działalności lokalnych Punktów dla osób z rodzin uwikłanych w przemoc domową świadczone poradnictwo specjalistyczne, w tym w zakresie leczenia uzależnień (cz. V.2 protokołu);
- zapewniono udział przedstawicieli zespołu interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych w szkoleniach z zakresu obowiązujących przepisów w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej. W szkoleniach z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej uczestniczyło 8 osób. Wśród zrealizowanych szkoleń wskazano obowiązkowe szkolenie, wynikające z art. 9a ust. 5a ustawy, którego organizatorem był Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Kielcach; szkolenie realizowane na zlecenie Ministerstwa Sprawiedliwości z zakresu pracy z osobami niepełnosprawnymi i starszymi doznającymi przemocy domowej oraz spotkania i narady organizowane przez lokalnie samorządy, w tym powiat ostrowiecki (PCPR w Ostrowcu Świętokrzyskim) oraz Miasto Ostrowiec Świętokrzyski (Zespół Interdyscyplinarny w Ostrowcu Św.). Szkolenia były organizowane zarówno w trybie stacjonarnym, jak i online;
- w ramach działalności lokalnych instytucji i podmiotów (OPS, GKRPA, Punkt Konsultacyjno-Informacyjny) oraz za pośrednictwem zespołu interdyscyplinarnego upowszechniano informacje na temat zjawiska przemocy domowej, przyczyn, skutków oraz prawnych konsekwencji jej stosowania.

Ze sporządzonego przez GOPS w Bałtowie sprawozdania z Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej za rok 2024 wynikają jedynie dane ilościowe, brak w nim jakościowego opisu dot. realizacji poszczególnych działań oraz wyprowadzonych wniosków. W zestawieniu tabelarycznym brak jest odwołania do źródła sporządzonych informacji (brak wskazania realizatora danego działania). Sprawozdanie nie zawiera danych na temat wydatkowanych na ten cel środków zabezpieczonych w rozdziale 85 205, jak również wskazania powodów niewydatkowania budżetu w całości. Sprawozdanie nie zawiera odniesienia do *oceny skuteczności podejmowanych działań*, o której mowa w części 3.9 Gminnego Programu. Sprawozdanie nie zawiera podsumowania realizacji Programu, oceny stopnia realizacji danych obszarów i wskazania obszarów marginalizowanych, które należałoby uwzględnić w kolejnych latach realizacji Programu [zał. nr 3].

Z wypełnionej na potrzeby kontroli tabeli wynika, że Gmina w rozdziale 85205 – *Przeciwdziałanie przemocy domowej* zabezpieczyła środki na wdrażanie wynikających z ustawy zadań w wysokości 7000 zł na rok 2024r., oraz 7000 zł na rok 2025 r.[zał. nr 4], przy czym w zabezpieczonej kwocie uwzględniono dotację z budżetu państwa w kwocie 6000 zł przeznaczoną na *dofinansowanie działalności zespołu interdyscyplinarnego*.

Udział środków własnych Gminy w całkowitych środkach finansowych zabezpieczonych na wdrażanie działań w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej wynosi 15%. Z otrzymanej dotacji Gmina wydatkowała kwotę 5 336,61 zł, przeznaczając ją na wyposażenie pomieszczeń, z których korzysta Zespół Interdyscyplinarny (1800 zł) i zakup niezbędnego sprzętu (3 536,61 zł). Jednostka nie wykorzystwała środków dotacji w wysokości 663,39 zł. W toku kontroli ustalono, że na realizację zadań wynikających z przedmiotowej ustawy jednostka nie wydatkowała środków własnych, które uprzednio zabezpieczyła w rozdziale 85205.

2) Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, w szczególności poprzez działania edukacyjne w rodzinach zagrożonych przemocą domową:

Gmina Bałtów dysponuje infrastrukturą techniczną i kadrą umożliwiającą świadczenie poradnictwa specjalistycznego dla osób uwikłanych w przemoc domową. Na terenie Gminy funkcjonuje Punkt Konsultacyjno-Informacyjny dla Osób Uzależnionych i Ich Rodzin oraz Osób Dotkniętych Przemocą w Rodzinie. Punkt Konsultacyjno-Informacyjny ma siedzibę w budynku Ośrodka Zdrowia w Bałtowie, Bałtów 32A (I piętro). Celem działalności Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego jest zdiagnozowanie problemów klienta w zakresie uzależnień i przemocy, zaplanowanie pomocy i udzielenie wsparcia osobom/rodzinom korzystającym z jego usług. W Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym mieszkańcy Gminy Bałtów mogą skorzystać z porad terapeuty uzależnień oraz psychologa. Do Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego może zgłosić się każdy mieszkaniec Gminy borykający się z problemem uzależnienia, przemocy oraz innych sytuacji kryzysowych. Pracownik Punktu udziela także wsparcia członkom rodzin z problemem alkoholowym – osobom współuzależnionym (żonom, matkom alkoholików), ich dzieciom, a także osobom doznającym przemocy domowej i stosującym przemoc.

W 2024 roku z pomocy psycholog, psychoterapeutki Pani Aleksandry Iwan-Jodzis w Punkcie skorzystało 26 osób, w tym osoby uzależnione od alkoholu i współuzależnione. Ww. prowadziła również warsztaty i indywidualne rozmowy wspierające w grupie osób w wieku pow. 60 roku życia w Klubie Senior+ w Okole. Z pomocy specjalisty terapii uzależnień Pani Ewy Marii Fronczek skorzystało 45 osób, w tym 28 osób uzależnionych od alkoholu, 14 osób współuzależnionych, 2 osoby doznające przemocy domowej oraz 1 stosująca przemoc domową. Osobom doznającym przemocy domowej (ODP) udzielono łącznie 21 porad, osoby stosujące przemoc (OSP) uzyskały 4 porady. W roku 2025 ze wsparcia specjalisty terapii uzależnień skorzystało 13 osób, w tym 3 z uwagi na przemoc domową. Z pomocy psychologicznej wg informacji sporządzonej przez Panią Aleksandrę Iwan-Jodzis w I kwartale 2025 r. skorzystało 5 osób, w tym 1 doświadczająca przemocy domowej.

Punkt do dnia kontroli nie został zarejestrowany w Centralnej Aplikacji Statystycznej, jak również nie został zgłoszony do *bazy podmiotów i instytucji udzielających wsparcia osobom doznającym przemocy domowej w województwie świętokrzyskim*, aktualizowanej corocznie przez Wojewodę Świętokrzyskiego².

W budynku Urzędu Gminy Bałtów funkcjonuje Punkt Nieodpłatnych Porad Prawnych. Radca prawny przyjmuje interesantów w każdy poniedziałek w godz. 10.00-14.00, po uprzednim telefonicznym umówieniu wizyty. Punkt prowadzi organizacja pozarządowa *Stowarzyszenie SURSUM CORDA ul. Lwowska 11 Nowy Sącz*, wyłoniona w konkursie ofert na realizację zadania publicznego, zleconego przez powiat ostrowiecki. Dyżury pełni radca prawny Patryk Hrydziuszko. W roku 2024 roku na rzecz mieszkańców Gminy Bałtów udzielono 23 porad. Powiat ostrowiecki nie prowadzi statystyki w zakresie zgłaszanych problemów przez osoby korzystające z porad, w związku z czym nie jest wiadome ile spośród osób objętych wsparciem Punktu stanowiły osoby uwikłane w przemoc domową.

² Cz. 2.1.3 Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 (M.P.2023, poz. 1232 ze zm.)

Informacje na temat działalności Punktów są dostępne na stronie Urzędu Gminy Bałtów i Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Dane teleadresowe Punktów są również przekazywane osobom objętym procedurą Niebieskie Karty w trakcie realizacji działań pomocowych, w tym za pośrednictwem formularza *Niebieskiej Karty B*. Informacje na temat działalności Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego dla Osób Uzależnionych i Ich Rodzin oraz Osób Dotkniętych Przemocą w Rodzinie były upowszechniane również za pośrednictwem ulotek informacyjnych dystrybuowanych na terenie Gminy, w tym w trakcie lokalnych wydarzeń i świąt. W kolportaż zaangażowani byli m. in. radni i sołtysi, co należy uznać za dobrą praktykę.

W okresie kontroli nie podejmowano działań skierowanych do zidentyfikowanej grupy rodzin zagrożonych przemocą ukierunkowanych na wzmacnianie opiekuńczo-wychowawczych kompetencji rodziców względem dzieci (art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy) z uwagi na brak diagnozy tych środowisk. Przedsięwzięcia ukierunkowane na pedagogizację rodziców miały charakter powszechny, skierowany do ogółu społeczności lokalnej. Podczas pikniku rodzinnego w roku 2024 przeprowadzono warsztaty profilaktyczne i zabawy integrujące rodziny, ukierunkowane na wzmacnianie więzi i poprawę komunikacji. W pikniku uczestniczyło ok. 200 osób. Realizatorami przedsięwzięcia byli: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, szkoły podstawowe, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Stowarzyszenie Wspierania Aktywności Lokalnej „Motyw”. Ponadto, na terenie Szkoły Podstawowej w Bałtowie przeprowadzono konferencję dla społeczności lokalnej w zakresie wdrażania systemu pomocy rodzinie z problemami uzależnień. Ze sprawozdań cząstkowych z realizacji Gminnego Programu przez Szkoły Podstawowe w Bałtowie i Okole wynika, że placówki te zrealizowały łącznie 5 programów profilaktycznych rozwijających umiejętności wychowawcze i pozytywne relacje rodzinne.

W oparciu o w/w informacje zespół kontrolerów stwierdził, że zadanie o którym mowa w art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy polegające na prowadzeniu poradnictwa i interwencji, w szczególności poprzez działania edukacyjne w rodzinach zagrożonych przemocą domową, ukierunkowane na wzmacnianie opiekuńczo-wychowawczych kompetencji rodziców względem dzieci w okresie objętym kontrolą było realizowane częściowo [zał. nr 5].

3) Sposób zapewnienia osobom dotkniętym przemocą domową miejsc w ośrodkach wsparcia oraz prowadzenia interwencji w trybie 12a ustawy:

Gmina nie dysponuje infrastrukturą umożliwiającą zapewnienie osobom doznającym przemocy schronienia w ośrodkach wsparcia (art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy). Ustalono, że w okresie kontroli nie zachodziła konieczność umieszczenia osób doznających przemocy w tego typu ośrodkach. W sytuacji zagrożenia życia i zdrowia osób pokrzywdzonych, wobec osób stosujących przemoc domową stosowano środki zapobiegawcze przewidziane w art. 15aa lub art. 15 aaa ustawy o Policji (2 os. w 2024 r., 1 os. w 2025r.).

Jednostka kontrolowana nie posiada opracowanej procedury postępowania na wypadek konieczności zapewnienia schronienia osobom pokrzywdzonym przemocą domową.

W okresie objętym kontrolą na terenie Gminy Bałtów nie prowadzono interwencji w trybie art. 12a ustawy, polegających na *zapewnianiu dzieciom ochrony poprzez umieszczenie ww. u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej dającej gwarancję zapewnienia dziecku bezpieczeństwa i należytej opieki, w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka lub instytucjonalnej pieczy zastępczej*. W sprawie sygn. GOPS.552.2.2024 w sytuacji stwierdzenia zagrożenia życia i zdrowia dziecka i jego zaniedbania w kontekście nawrotu choroby alkoholowej rodzica, małoletni został przekazany pod opiekę babci, która odebrała dziecko z miejsca jego zamieszkania. W czynnościach przekazania dziecka pod opiekę babci uczestniczyli kurator sądowa nadzorująca sposób wykonywania władzy rodzicielskiej przez rodziców dziecka oraz funkcjonariusz Policji, który wobec matki dziecka przeprowadził badanie alkomatem na obecność alkoholu w wydychanym powietrzu.

*dobry
głos*

W toku kontroli ustalono, że na potrzeby standaryzacji obowiązku wynikającego z art. 12a jednostka opracowała dokument pn.: *Procedura postępowania w przypadku konieczności zastosowania art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej przez pracowników socjalnych GOPS w Bałtowie*, wprowadzony na mocy Zarządzenia Nr 15/2024 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bałtowie z dnia 12 listopada 2024 r. [zał. nr 6]. Dokument zawiera 7 wzorów formularzy i pouczeń, tzn.:

- dokument w postaci oświadczenia potwierdzający zapewnienie ochrony przez przedstawicieli podmiotów wskazanych w art. 12a ustawy;
- protokół przekazania dziecka osobom/podmiotom wskazanym w art. 12a ustawy;
- wzór pouczenia dla rodziców, opiekunów prawnych lub faktycznych w związku z zapewnieniem przez pracownika socjalnego ochrony małoletniemu;
- wzór zażalenia na czynność zapewnienia dziecku ochrony;
- wzór zaświadczenia przedstawiciela ochrony zdrowia o stanie dziecka do celów transportowych w trybie art. 12a;
- wzór notatki służbowej dot. działań podejmowanych w trybie art. 12a przez uprawnione podmioty.

W toku analizy dokumentu stwierdzono, że zapis w pkt 11 załącznika do ww. zarządzenia jest częściowo niezgodny z obowiązującym art. 12a ustawy, gdyż wskazuje na możliwość prowadzenia interwencji *w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka*. Należy zwrócić uwagę, że dotychczasowe brzmienie art. 12a ustawy zostało w 2023 roku gruntownie zmodyfikowane – zapewnienie dziecku ochrony następuje w sytuacji stwierdzenia *zagrożenia życia i zdrowia*. Tym samym kryterium bezpośredniości dla podejmowania ww. interwencji zostało zniesione.

4) Sposób utworzenia i działania zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej

Tryb i sposób powoływania oraz odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego (ZI) określa Uchwała Nr LIII/335/2023r. Rady Gminy w Bałtowie z dnia 25 sierpnia 2023 r. [zał. nr 7]. Uchwała jest zgodna z aktami wyższego rzędu i nie budzi zastrzeżeń.

Ze sprawozdania jednorazowego symbol: PSZ.VI. Monitoring Przec.Przem.Dom/Gminy/2023 wypełnionym przez jednostkę sprawozdawczą w dniu 27 września 2023 roku oraz analizy dokumentacji zastanej w dniu kontroli wynika, że Wójt zrealizował obowiązek wskazany w art. 9a ust. 8 ustawy zawierając z podmiotami wskazanymi w art. 9a ust. 3 pkt 1-5 ustawy porozumienia o współpracy.

Tab. Harmonogram zawarcia porozumień

l.p.	Nazwa instytucji/podmiotu	Data zawarcia Porozumienia
1	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bałtowie	19.09.2023r.
2	Komisariat Policji w Ćmielowie	15.09.2023r.

3	Ośrodek Pomocy Społecznej w Bałtowie	19.09.2023r.
4	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej GOMED	21.09.2023 r.
5	Szkoła Podstawowa w Bałtowie	19.09.2023 r.

Po zawarciu porozumień o współpracy oraz wyznaczeniu do Zespołu przedstawiciela przez Sąd Rejonowy w Ostrowcu Świętokrzyskim, Wójt Gminy Bałtów na mocy Zarządzenia nr 131/2023 z 21 września 2023 roku [zał. nr 8] powołał Zespół Interdyscyplinarny w składzie:

1. Ewelina Walczyk – przedstawiciel Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bałtowie
2. Anna Mroczek – przedstawiciel Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bałtowie
3. Szymon Dunał- przedstawiciel Policji
4. Tamara Dwojak – przedstawiciel oświaty
5. Jolanta Antonkiewicz- przedstawiciel ochrony zdrowia
6. Agnieszka Kwaśniak – przedstawiciel Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej

Zarówno zawarcie Porozumień, jak i powołanie Zespołu Interdyscyplinarnego nastąpiło z zachowaniem terminu wynikającego z ustawy³. W okresie objętym kontrolą skład personalny Zespołu nie ulegał zmianom.

Reprezentacja zespołu interdyscyplinarnego spełnia wymogi wskazane w art. 9a ust. 3 pkt 1-5 oraz ust. 4 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. 2024, poz. 1673 ze zm.). Do dnia kontroli do Zespołu nie włączono organizacji pozarządowej. W toku analizy powszechnych informacji dotyczących Gminy Bałtów ustalono, że na terenie Gminy Bałtów funkcjonuje *Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Gminy Bałtów "Bałt"*. Na stronie internetowej spis.ngo.pl zamieszczono informacje na temat celów realizowanych przez ww. Stowarzyszenie, wśród nich wymieniono: *ochronę i promocję zdrowia, naukę, edukację, oświatę i wychowanie, krajoznawstwo oraz wypoczynek dzieci i młodzieży*. Na podstawie powyższych informacji stwierdzono, że realizowane obszary są spójne z celami profilaktyki przemocy domowej, zwłaszcza w zakresie wspierania dzieci i młodzieży.

Ponadto w okresie kontroli, w działania profilaktyczne w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej zaangażowane było Stowarzyszenie Wspierania Aktywności Lokalnej "Motyw" z siedzibą w Bałtowie, realizujące cele statutowe w zakresie m. in.: *obrony godności i ochrony praw osób, rodzin i środowisk zagrożonych oraz dotkniętych sytuacjami kryzysowymi; Pokrzywdzonych przez różne okoliczności życiowe, niewydolnych psychospołecznie w tym zwłaszcza osób bezdomnych, ofiar przemocy w rodzinie, ofiar innych przestępstw, osób z problemem uzależnień i współuzależnień oraz innych osób narażonych na dyskryminację, dezintegrację i wykluczenie społeczne*.

Na terenie Gminy Bałtów funkcjonuje Szkoła Podstawowa z siedzibą w Okole, nie została jednak zaangażowana w działalność zespołu interdyscyplinarnego poprzez wydelegowanie do ZI przedstawiciela. W dokumentacji brak jest informacji uzasadniających ten stan. Placówka przekazała sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu za rok 2024, jest jednym z realizatorów Gminnego Programu, ale nie uczestniczy w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego.

Pierwsze posiedzenie Zespołu, w trakcie którego dokonano wyboru Przewodniczącego Zespołu (Pani Eweliny Walczyk) i Zastępcy Przewodniczącej (Tamary Dwojak) zorganizowano 4 października 2023 roku (Uchwała nr 2/2023). Posiedzenie od początku prowadziła pracownik socjalny Pani Ewelina Walczyk. W protokole posiedzenia brak jest wzmianki na temat potwierdzenia realizacji przez Wójta Gminy obowiązku

³ Ustawa z dnia 5 marca 2023 roku o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i niektórych innych ustaw (Dz. U. 2023, poz. 535)

*Konny
Goch*

o którym mowa w art. 9a ust. 7a ustawy z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, polegającego na zwołaniu pierwszego posiedzenia Zespołu przez organ go powołujący [zał. nr 9].

W trakcie posiedzenia zespół opracował i przyjął Uchwałę nr 1/2023 regulamin określający szczegółowe warunki funkcjonowania zespołu interdyscyplinarnego oraz tryb i sposób powoływania grup diagnostyczno-pomocowych zgodnie z wymogiem wskazanym w art. 9a ust. 6b ustawy. W myśl §5 ust. 3 przyjętego jednogłośnie Regulaminu Zespół Interdyscyplinarny w Bałtowie może powoływać grupy diagnostyczno-pomocowe w drodze korespondencyjnego ustalania stanowisk [zał. nr 10].

W toku analizy przyjętego dokumentu ustalono, że:

- §2 ust. 16 *Regulaminu* wskazuje na możliwość udziału w posiedzeniach zespołu osób spoza jego kręgu bez prawa do głosowania. Powyższe rodzi ryzyko dopuszczenia do przetwarzania danych osobowych osób nieuprawnionych, których zapisy ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej nie przewidują (w trakcie posiedzeń ZI omawia procedury NK w poszczególnych rodzinach). Zapis ten, z wyłączeniem wskazanych tam członków grup diagnostyczno-pomocowych, może mieć zastosowanie jedynie do posiedzeń, podczas których nie będą omawiane sprawy indywidualne. W sytuacji, gdy zespół stwierdzi zasadność nawiązania stałej współpracy z podmiotem/instytucją działającym w obszarze wsparcia osób/rodzin uwikłanych w przemoc domową, powinno to skutkować formalnym rozszerzeniem jego składu pod warunkiem, że instytucja ta mieści się w katalogu podmiotów uprawnionych do reprezentacji w Zespole, stosownie do zapisów art. 9a ust. 3-5 ustawy;
- Zapis w §5 ust. 5 pkt 6 Regulaminu wskazuje na możliwość powołania do grupy diagnostyczno-pomocowej (GDP) pedagoga, terapeuty lub psychologa wyłącznie spośród podmiotów reprezentowanych w Zespole. W praktyce wykluczy to możliwość np. włączenia ww. specjalistów ze strony innej niż włączona do Zespołu placówki oświatowej;
- Zapis w §5 ust. 10 dopuszcza możliwość organizacji spotkań GDP w miejscu zamieszkania rodziny. Powyższy zapis stoi w sprzeczności z możliwością realizacji zapisu w §12 ust. 1 Rozporządzenia⁴, w stosunku do osoby stosującej przemoc domową, zgodnie z którym *grupa diagnostyczno-pomocowa, po wezwaniu osoby stosującej przemoc domową, w jej obecności, dokonuje analizy sytuacji w związku z podejrzeniem stosowania przemocy domowej i na podstawie informacji zawartych w formularzu „Niebieska Karta – D”*. Organizacja posiedzenia GDP z udziałem osoby stosującej przemoc domową w miejscu zamieszkania stron procedury wyklucza możliwość wykonania ww. obowiązku. Odstąpienie od organizacji posiedzenia w siedzibie GOPS mogłoby znaleźć zastosowanie w odniesieniu do osób pokrzywdzonych w szczególnie uzasadnionych przypadkach np. z uwagi na niepełnosprawność ruchową lub inną chorobę uniemożliwiającą jej przybycie na spotkanie Grupy. Okoliczności uzasadniające konieczność organizacji spotkania z osobą pokrzywdzoną poza siedzibą GOPS należy jednoznacznie wymienić w Regulaminie Zespołu i stosować je w ostateczności, mając na uwadze, konieczność uzyskania zgody osoby na organizację spotkania GDP w jej miejscu zamieszkania. Niezależnie od miejsca organizacji spotkania każdorazowo odpowiedzialność za *zapewnienie warunków gwarantujących swobodę wypowiedzi, poszanowanie godności oraz zapewniających bezpieczeństwo osobie doznającej przemocy domowej* spoczywa na członkach grupy diagnostyczno-pomocowej;
- W treści §5 ust. 19 Regulaminu wskazano możliwość delegowania zastępstw do pracy w grupach diagnostyczno-pomocowych. Taka konstrukcja jest dopuszczalna pod warunkiem

⁴ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. 2023, poz. 1870)

konwyo
fot

uprzedniego uregulowania zastępstwa osoby w uchwale Zespołu dot. powołania grupy diagnostyczno-pomocowej. Powyższe należy uwzględnić w zapisach Regulaminu;

- Regulamin nie zawiera procedury rozpatrywania skarg na działania ZI i GDP, która standaryzowałaby postępowanie w tym zakresie;
- Regulamin nie zawiera zapisów dotyczących działań GDP dot. procedur kierowania osób stosujących przemoc do programów korekcyjno-edukacyjnych lub psychologiczno-terapeutycznych (zał. nr 7 do Regulaminu) mających na celu zmianę ich zachowań i zapobieganie ponownemu stosowaniu przemocy. Włączenie takich zapisów jest kluczowe dla kompleksowego podejścia do przeciwdziałania przemocy domowej, ponieważ skuteczna interwencja nie powinna ograniczać się wyłącznie do ODP, ale również obejmować działania nakierowane na OSP;
- W Regulaminie ZI brakuje zapisu na temat kierowania wniosków o ukaranie OSP w trybie art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 roku kodeks wykroczeń (załącznik nr 8 do Regulaminu);
- Regulamin ZI nie zawiera informacji na temat obiegu formularza Niebieska Karta A od chwili jego wpływu do Zespołu do czasu przekazania GDP, co może prowadzić do opóźnień w przekazywaniu informacji między podmiotami, błędów proceduralnych i nieskutecznej ochrony osoby doznającej przemocy;
- Brak zapisu w Regulaminie ZI dotyczącego częstotliwości monitoringu po zakończeniu procedury Niebieskiej Karty, jak również sposobu jego prowadzenia. Może to skutkować brakiem systematycznej kontroli sytuacji rodzinnej, zwiększając ryzyko ponownego wystąpienia przemocy i uniemożliwiając skuteczną ocenę podjętych działań przez GDP;
- Regulamin w treści nie zawiera odwołania do załączników - wzorów dokumentów, zatwierdzonych do stosowania na jego podstawie.

W toku analizy dokumentacji Zespołu Interdyscyplinarnego stwierdzono, że wszyscy członkowie Zespołu przed przystąpieniem do pracy złożyli wymagane na mocy art. 9c ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej oświadczenia. Ponadto, administrator danych osobowych wypełnił wobec wszystkich przedstawicieli ZI obowiązek wynikający z art. 9c ust. 7 pkt 1 i 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, polegający na pisemnym zobowiązaniu osób upoważnionych do przetwarzania danych osobowych do zachowania ich w tajemnicy oraz dopuszczeniu do przetwarzania danych osobowych wyłącznie osób posiadających pisemne upoważnienie wydane przez administratora danych.

Dokumentacja Zespołu oraz grup diagnostyczno-pomocowych w tym procedur Niebieskiej Karty jest przechowywana w odrębnym pomieszczeniu zamykanym na klucz. W pomieszczeniu znajdują się szafy metalowe zabezpieczone kluczem. ZI stosuje również zabezpieczenia na etapie powoływania grup diagnostyczno – pomocowych za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej. W trakcie pierwszego posiedzenia Zespołu ustalono hasło dostępu do szyfrowania plików zawierających projekty uchwał dotyczące powołania GDP na rzecz danego środowiska.

W trakcie czynności kontrolnych zespołowi kontrolnemu udostępniono dokumentację dotyczącą organizacji spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego. W okresie objętym kontrolą Zespół Interdyscyplinarny uczestniczył w 7 posiedzeniach tj.: 7.02.2024r., 3.04.2024r. (frekwencja 100%), 05.06.2024r., 31.07.2024r., 30.09.2024r. (frekwencja: 5/6 członków), 27.11.2024r (frekwencja: 100%) oraz 29.01.2025 r. (frekwencja: 4/6 członków). Na podstawie okazanych protokołów posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego stwierdzono, że organizacja spotkań odbyła się z zachowaniem trybu wskazanego w art. 9a ust. 7 ustawy.

Ustalono, że zarówno w roku 2024 jak i 2025 frekwencja uczestników była wysoka, a pojedyncze nieobecności były zgłaszane i usprawiedliwiane przed organizowanym posiedzeniem, zgodnie z trybem

wskazany w ustawie (art. 9a ust. 7e). Do protokołów posiedzeń dołączona była korespondencja uprzedzająca o absencji członków ZI.

Podczas posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego omawiano głównie sprawy bieżące związane z realizacją działań pomocowych przez grupy diagnostyczno-pomocowe na rzecz rodzin objętych procedurą NK, uwzględniano wnioski grup diagnostyczno-pomocowych o poszerzeniu składu, prowadzono rozmowy na temat profilaktyki przemocy na terenie Gminy, inicjowano działania w stosunku do osób stosujących przemoc domową (kierowano do GKRPA), jak również działania pomocowe wobec osób pokrzywdzonych. Brak jest informacji wskazujących na inicjatywną funkcję Zespołu Interdyscyplinarnego względem Gminnego Programu, jako podmiotu wyznaczającego kierunki działań i priorytetowe obszary gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej (np. opracowanie diagnozy przemocy na terenie Gminy, diagnozy środowisk zagrożonych przemocą domową, określenie czynników podwyższonego ryzyka wystąpienia przemocy) lub dokonania zmian, korekt zaplanowanych działań. Brak jest informacji świadczących o prowadzonej ewaluacji wdrażanych działań.

W okresie objętym kontrolą osoby objęte procedurą Niebieskie Karty nie składały skarg na działalność grup diagnostyczno-pomocowych i Zespołu Interdyscyplinarnego.

Na potrzeby dokonania oceny sposobu prowadzenia procedury „Niebieskie Karty” zespół kontrolujący wybrał 4 procedury Niebieskie Karty prowadzone na podstawie zapisów *Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 roku w sprawie procedury Niebieskie Karty oraz wzorów formularzy Niebieska Karta (Dz. U. 2023, poz. 1870)*, o sygnaturach: GOPS.552.1.2024, GOPS.552.2.2024, GOPS.552.3.2024, GOPS.552.4.2024.

Po przeanalizowaniu w/w dokumentacji zespół kontrolerów stwierdził, że:

- członkowie grup diagnostyczno-pomocowych powoływani byli zarówno spośród członków zespołu, jak i spoza jego składu. Skład grupy diagnostyczno-pomocowej, zarówno podstawowy, jak i rozszerzony, każdorazowo ustalany był w formie uchwał Zespołu;
- formularze Niebieskiej Karty A zostały przekazane do Zespołu Interdyscyplinarnego z zachowaniem terminu wynikającego z §7 ust.1 Rozporządzenia (nie później niż w terminie 5 dni roboczych);
- w sytuacji zagrożenia życia i zdrowia osób pokrzywdzonych przemocą domową interweniujący funkcjonariusz Policji stosował środki zapobiegawcze przewidziane art. 15 aa i art. 15 aaa ustawy z 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2024 r. poz. 145 ze zm.) w postaci zatrzymania w policyjnym pomieszczeniu dla osób zatrzymanych oraz wydania zakazów i nakazów zapewniających bezpieczeństwo osobom pokrzywdzonym;
- w procedurach prowadzonych na rzecz rodzin z małoletnimi dziećmi kierowano wnioski do sądu rodzinnego dotyczące podejrzenia przemocy domowej i potrzeby wglądu w sytuację małoletnich osób przebywających w rodzinie. Powyższe stanowi realizację obowiązku wynikającego z art. 572 kodeksu postępowania cywilnego;
- w sytuacji zagrożenia życia i zdrowia dziecka w związku z przemocą domową wnioskowano do sądu rodzinnego o wydanie odpowiednich zarządzeń opiekuńczych;
- osoby nadużywające alkoholu kierowano na przebadanie przed GKRPA pod kątem uzależnienia. Informacje te wynikają z treści protokołów GDP, natomiast w dokumentach brak jest wniosków członków GDP kierowanych do GKRPA w tym przedmiocie;
- osobom pokrzywdzonym proponowano możliwość skorzystania z poradnictwa specjalistycznego świadczonego na terenie Gminy Bałtów;

Łopusza

- w sytuacji zmiany miejsca zamieszkania osób objętych procedurą ZI niezwłocznie informował właściwy ze względu na nowe miejsce zamieszkania Zespół o przebywającej na ich terenie osobie, co stanowi realizację obowiązku wynikającego z art. 9 e ust. 3 ustawy;
- Zespół podejmuje uchwały w sprawie powołania GDP, zarówno w trybie elektronicznego ustalania stanowisk, jak i podczas posiedzeń. Z reguły w trakcie posiedzeń Zespołu podejmowano uchwały w sprawie rozszerzenia składu GDP, natomiast skład podstawowy ustalany był w formie zdalnej;

Członkowie grup diagnostyczno-pomocowych w ramach procedury „Niebieskie Karty” podejmowali działania polegające na:

- informowaniu osób doznających przemocy (ODP) nt. obowiązujących w obszarze przeciwdziałania przemocy przepisów prawa, możliwości skorzystania ze świadczeń z pomocy społecznej, pracy socjalnej, pomocy terapeutycznej oraz o miejscach i instytucjach świadczących poradnictwo w środowisku lokalnym;
- informowaniu osób stosujących przemoc (OSP) o konsekwencjach stosowania przemocy;
- informowaniu OSP o wszczęciu procedury Niebieskie Karty pod nieobecność ww., co stanowi realizację obowiązku wskazanego w art. 9b ust. 8 pkt 3 ustawy;
- szacowaniu ryzyka zagrożenia życia lub zdrowia ludzkiego w trakcie prowadzonej interwencji (działanie realizowane przez funkcjonariuszy Policji) oraz podejmowaniu decyzji w przedmiocie zatrzymania OSP w sytuacji stwierdzenia zagrożenia życia i zdrowia ODP;
- monitorowaniu sytuacji rodziny w trakcie procedury Niebieskie Karty;
- wnioskowaniu do Zespołu Interdyscyplinarnego o rozszerzenie składu grupy diagnostyczno-pomocowej;
- informowaniu Zespołu Interdyscyplinarnego oraz stron procedury Niebieskie Karty o zakończeniu procedury Niebieskie Karty, co stanowi realizację obowiązku wynikającego z §20 ust. 2 i 3 Rozporządzenia;
- monitorowaniu sytuacji rodzin po zakończeniu procedury Niebieskie Karty, w związku z nałożonym na GDP obowiązkiem prowadzenia 9-miesięcznego monitoringu względem rodzin, w których procedura NK została zakończona, wynikającym z art. 9h ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej;

Nieprawidłowości:

- W przeanalizowanej dokumentacji brak jest potwierdzenia otrzymania przez członków Zespołu Interdyscyplinarnego formularza NK A, na podstawie którego członkowie ZI podejmują decyzje na temat składu GDP. Zgodnie z §7 ust. 1 Rozporządzenia *wypełniony formularz „Niebieska Karta – A” niezwłocznie, nie później niż w terminie 5 dni roboczych od dnia wszczęcia procedury, przekazuje się do zespołu interdyscyplinarnego*, co wskazuje na obowiązek zapoznania się z formularzem wszystkich członków uprawnionych do podejmowania decyzji dot. składu GDP;
- W dokumentacji spraw załączone zostały wiadomości e-mail przekazujące projekt uchwały w sprawie powołania grupy diagnostyczno-pomocowej wraz ze wskazaniem terminu na przyjęcie uchwały, przy czym decyzje zapadały na podstawie „milczącej zgody”, co nie może zostać uznane za głosowanie nad uchwałą przez Zespół Interdyscyplinarny. Aby podjąć uchwałę członek ZI musi oddać głos i wskazać czy jest za, przeciw czy wstrzymuje się od głosu. Brak jakiegokolwiek informacji zwrotnej traktować należy w kategorii nieobecności na głosowaniu. Ponadto, w bazie adresów e-mail na które kierowano projekty uchwał, tylko jeden adres e-mail stanowił mail służbowy i był to adres poczty kurator Pani Agnieszki Kwaśniak [zał. nr 11];

*Łopme
gali*

- W dokumentacji procedur Niebieskie Karty brak jest dokumentu (np. notatki) potwierdzającego przekazanie formularza NK A członkom grupy diagnostyczno-pomocowej, zgodnie z obowiązkiem zawartym w § 8. 1 Rozporządzenia. Ponadto, formularze Niebieskich Kart A, na ostatniej stronie zawierają adnotację o zapoznaniu się z formularzem sporządzoną przez pracownika socjalnego powołanego do GDP. Brak jest potwierdzenia w tej lub innej formie otrzymania NK A przez funkcjonariusza Policji włączonego do GDP;
- Skład osobowy grup diagnostyczno-pomocowych z reguły był podstawowy. Co prawda w sprawie syg. GOPS.552.2.2024 włączona do GDP pracownik socjalny B. Pasik jest jednocześnie członkiem GKRPA, ale do GDP została włączona jako pracownik socjalny. Zasadnym byłoby włączenie do GDP innego przedstawiciela GKRPA, który w pracy z osobą stosującą przemoc realizowałby kompetencje członka GKRPA. W sprawie syg. GOPS.552.1.2024 GDP w toku diagnozy uznała, że osoba doznająca przemocy domowej powinna podjąć leczenie psychiatryczne, w związku z tym zasadne byłoby poszerzyć skład grupy o przedstawiciela ochrony zdrowia celem zmotywowania ww. do podjęcia odpowiedniego leczenia, wsparcia oraz psychoedukacji. Skład grupy diagnostyczno-pomocowej powinien uwzględniać strukturę rodziny oraz problemy w niej występujące. Strukturę instytucjonalną GDP regulują zapisy art. 9a ust. 11-11d, niezależnie od tego czy pracodawca wskazanych tam grup zawodowych zawarł z Gminą Porozumienie o współpracy;
- W sprawie syg. GOPS.552.4.2024 znajduje się notatka z 30.07.2024r. zawierająca informację o planowanym na dzień 7.08.2024 r. przekazaniu NK B osobom doznającym przemocy domowej dopiero w trakcie spotkania z ich udziałem na którym zostanie wypełniona NK C, co stanowi nieuzasadnione opóźnienie realizacji obowiązku, o którym mowa w §6 ust. 1. Rozporządzenia. Dokumentacja nie zawiera informacji uzasadniających brak możliwości niezwłocznego przekazania NK B osobie pokrzywdzonej. Za powyższe zaniechanie odpowiada przedstawiciel Policji, który wypełnił formularz NK A 19 lipca 2024 r. **[zał. nr 12]**;
- Protokoły posiedzeń grup diagnostyczno-pomocowych nie zawierają wskazań do dalszej pracy ze stronami procedury NK, jak również podziału zadań do realizacji dla członków GDP i terminów ich realizacji w kolejnych etapach procedury. Zdarza się również, że daty kolejnych, planowanych spotkań zapisanych w protokole, nie są spójne z faktycznymi datami posiedzeń GDP;
- W przeanalizowanych przypadkach niekompletnie wypełniono formularze Niebieskich Kart C i D (w wypełnianych po raz pierwszy NK C i NK D brak wpisów w cz. I – dane osób doznających przemocy domowej/stosujących przemoc domową). Ponadto ustalono, że w sytuacji kolejnego zdarzenia przemocy domowej (punkt X – NK-C) członkowie GDP ponownie wypełniali formularz NK C, podczas gdy zgodnie z §13 ust.1 Rozporządzenia formularz ten należy wypełnić jedynie w zakresie niezbędnym do udokumentowania kolejnego zdarzenia związanego z użyciem przemocy domowej;
- W sprawie syg. GOPS.552.1.2024 spotkanie z udziałem osób objętych procedurą zorganizowano w tym samym miejscu i czasie, co świadczy o braku realizacji standardu wynikającego z §18 Rozporządzenia;
- W sprawach syg. GOPS.552.1.2024 i GOPS.552.3.2024 brak oświadczeń GDP o poufności danych osobowych, o których mowa w art. 9c ust. 3 ustawy. W dokumentacji sprawy syg. GOPS.552.4.2024 powyższy brak dotyczy oświadczenia pracownika socjalnego;
- W sprawie syg. GOPS.552.1.2024 pierwsze spotkanie GDP odbyło się z przekroczeniem terminu o którym mowa w §8 ust. 2 Rozporządzenia - Zespół Interdyscyplinarny przekazał formularz NK – Karta A do GDP dnia 16.01.24r., natomiast I posiedzenie GDP odbyło się w dniu 24.01.24r. (6 dzień roboczy od otrzymania NK A przez GDP);
- W sprawie syg. GOPS.552.3.2024, informacje potwierdzające realizację konkretnych działań wspierających dzieci w protokołach posiedzeń GDP i dokumentacji monitoringu są lakoniczne,

co może świadczyć o niewystarczającym zakresie ochrony i pomocy psychologiczno-pedagogicznej w sytuacji zagrożenia ich dobra;

- Protokoły zakończenia procedury NK nie zawierają informacji na temat zakładanej częstotliwości i sposobu prowadzenia 9 miesięcznego monitoringu, jak również osób odpowiedzialnych za jego prowadzenie oraz sposobu jego dokumentowania, stosownie do obowiązku wynikającego z §21 ust. 3 Rozporządzenia. Powyższe wynika m. in. z braku ustandaryzowania tych czynności w Regulaminie ZI;
- Z analizy spraw wynika, że sposób dokumentowania monitoringu nie jest ujednolicony – kartę monitoringu, której wzór stanowi załącznik nr 9 do Regulaminu Zespołu wypełnia jedynie pracownik socjalny, z kolei funkcjonariusz Policji sporządza notatkę urzędową. Powyższe powoduje, że karta monitoringu stanowi jednostronną ocenę sytuacji i w konsekwencji nie jest wykorzystywana zgodnie z założeniami;
- W przeanalizowanych przypadkach w dokumentacji brak jest zaproszeń dla osób doznających przemocy domowej lub notatek dokumentujących zaproszenie pokrzywdzonych osób w formie innej niż pisemna;
- Niestaranne pismo w części protokołów posiedzeń grup diagnostyczno-pomocowych oraz częściowy brak zachowania porządku chronologicznego w dokumentacji powoduje trudności w identyfikacji działań GDP, jak również może negatywnie oddziaływać na efekty prowadzonych postępowań w przypadku przekazywania dokumentacji spraw organom ścigania i/lub sądom;
- W okresie objętym oceną członkowie GDP nie składali wniosków do ZI w przedmiocie skierowania osób stosujących przemoc domową do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym lub psychologiczno-terapeutycznym. W dokumentacji brak jest informacji uzasadniających odstąpienie od zastosowania ww. narzędzia przez GDP w konkretnym przypadku.

Uwagi:

- w niektórych przypadkach członkowie grup diagnostyczno-pomocowych powoływani byli spośród członków zespołu interdyscyplinarnego. W myśl znowelizowanej ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej do prowadzenia procedury Niebieskie Karty uprawnieni są wyłącznie członkowie grup diagnostyczno-pomocowych. Z kolei zespół interdyscyplinarny ma za zadanie tworzyć warunki umożliwiające realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz integrowanie i koordynowanie działań podmiotów, o których mowa w art. 9a ust. 3 ustawy. To Zespół Interdyscyplinarny jako gremium specjalistów odpowiada za opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej i z uwagi na powyższe zasadnym jest aby w jego gronie znalazły się osoby decyzyjne, mające realny wpływ na kształtowanie lokalnej strategii przeciwdziałania przemocy domowej. Jako podmiot strategiczny w gminnym systemie przeciwdziałania przemocy domowej decyduje o składzie grup diagnostyczno-pomocowych, monitoruje realizację zadań przez członków GDP, ale również w myśl art. 9b ust. 16 jest podmiotem, który rozpatruje skargi na grupy diagnostyczno-pomocowe i ich członków. W sytuacji wpływu skargi na członków GDP będących jednocześnie członkami Zespołu, osoby których skarga dotyczy ze względu na przesłanki zawarte w art. 24 kodeksu postępowania administracyjnego będą musiały zostać wyłączone z udziału w posiedzeniu Zespołu rozpatrującego skargę.

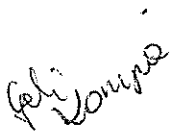
*Wpływa
GPH*

VI. Wnioski z przeprowadzonej kontroli:

1. W Gminie Bałtów obowiązuje Uchwała Nr LXII/407/2024 Rady Gminy Bałtów z 19.04.2024 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Bałtów na lata 2024-2030 Na mocy ww. uchwały uchylono poprzednio obowiązującą tj. Uchwałę Nr LIX/381/2024 Rady Gminy Bałtów z 26 stycznia 2024 r. Nazwa obowiązującego Programu jest zgodna z wymogami określonymi w art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy (Dz. U. 2024, poz. 1673);
2. Gminny Program częściowo nie spełnia wymogów merytorycznych dla dokumentów tej rangi – nie zawiera szczegółowego harmonogramu działań uwzględniającego zaplanowane na dany rok obszary realizacji wraz z przypisaniem odpowiedzialności za ich wykonanie konkretnym podmiotom/instytucjom. Program nie określa budżetu (nie wskazano szacunkowych nakładów budżetu Gminy na realizację Programu w okresie jego wdrażania, a jako jedno ze źródeł finansowania wskazano środki przeznaczone na profilaktykę alkoholową, co stoi w sprzeczności z art. 18² ustawy⁵. Monitoring Programu przewiduje składanie przez GOPS Wójtowi Gminy zbiorczej, corocznej sprawozdawczości w zakresie realizacji Programu. Nie wskazano jednak w jakim terminie nastąpi przekazanie sprawozdania do Wójta;
3. Ze sprawozdania z Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej sporządzonego za rok 2024 wynikają jedynie dane ilościowe – zestawiono tam dane dotyczące osiągniętych wskaźników. Brak jest jakościowego opisu realizacji poszczególnych działań oraz *oceny skuteczności podejmowanych działań*, o której mowa w części 3.9 Gminnego Programu, wskazania ewentualnych obszarów marginalizowanych, które należałoby uwzględnić jako priorytetowe w kolejnych latach realizacji Programu. Dokument nie zawiera danych na temat wysokości wydatkowanych w okresie objętym oceną środków zabezpieczonych w rozdziale 85 205, jak również nie wskazuje powodów niewydatkowania części dotacji z budżetu państwa oraz środków własnych Gminy. Realizowane w okresie kontroli działania profilaktyczne finansowane były z innych źródeł;
4. Gmina dysponuje zasobami kadrowymi i infrastrukturą techniczną umożliwiającą świadczenie na rzecz osób uwikłanych w przemoc domową specjalistycznego poradnictwa. Ww. poradnictwo świadczone jest w Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym dla Osób Uzależnionych i Ich Rodzin oraz Osób Dotkniętych Przemocą w Rodzinie, który udziela wsparcia osobom z problemem alkoholowym i członkom ich rodzin, w tym uwikłanym domową lub zagrożonym tym zjawiskiem ze względu na uzależnienia. Ww. infrastruktura do dnia kontroli nie została zarejestrowana w Centralnej Aplikacji Statystycznej. Gmina dysponuje również Punktem Nieodpłatnych Porad Prawnych, w którym mieszkańcy mają możliwość skorzystania z pomocy radcy prawnego. Oba Punkty nie zostały zgłoszone do *bazy podmiotów i instytucji udzielających wsparcia osobom doznającym przemocy domowej w województwie świętokrzyskim*, aktualizowanej corocznie przez Wojewodę Świętokrzyskiego;
5. W okresie objętym oceną zadanie, o którym mowa w art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy polegające na prowadzeniu poradnictwa i interwencji, w szczególności poprzez działania edukacyjne w rodzinach zagrożonych przemocą domową, ukierunkowane na wzmacnianie opiekuńczo-wychowawczych kompetencji rodziców względem dzieci realizowano częściowo. Nie podejmowano działań skierowanych do zidentyfikowanej grupy rodzin zagrożonych przemocą z uwagi na brak diagnozy tych środowisk. Przedsięwzięcia

⁵ Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. 2023, poz. 2151 ze zm.)

- ukierunkowane na pedagogizację rodziców miały charakter powszechny, skierowany do ogółu społeczności lokalnej;
6. Gmina nie dysponuje infrastrukturą umożliwiającą zapewnienie osobom doznającym przemocy schronienia w ośrodkach wsparcia. Ustalono, że w okresie kontroli nie zachodziła konieczność umieszczenia pokrzywdzonych osób w tego typu ośrodkach. W przypadku wystąpienia zagrożenia ze strony osoby stosującej przemoc wobec osób stosujących przemoc domową stosowano środki zapobiegawcze przewidziane art. 15aa lub art. 15 aaa ustawy o Policji;
 7. W okresie objętym kontrolą na terenie Gminy nie prowadzono interwencji w trybie art. 12a ustawy z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, polegających na zapewnianiu dzieciom ochrony poprzez umieszczanie ich u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej dającej gwarancję zapewnienia dziecku bezpieczeństwa i należytej opieki, w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka lub instytucjonalnej pieczy zastępczej. W jednym przypadku małoletni został przekazany pod opiekę babci, która odebrała dziecko z miejsca jego zamieszkania. W czynnościach przekazania dziecka pod opiekę babci uczestniczyli kurator sądowa nadzorująca sposób wykonywania władzy rodzicielskiej przez rodziców dziecka oraz funkcjonariusz Policji;
 8. Gmina posiada opracowaną procedurę postępowania dla pracowników socjalnych GOPS w sytuacji konieczności zastosowania art. 12a przedmiotowej ustawy, wprowadzoną na mocy Zarządzenia Nr 15/2024 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bałtowie z dnia 12 listopada 2024. Zapis w pkt 11 załącznika do ww. Zarządzenia jest częściowo niezgodny z zapisami art. 12a, gdyż ogranicza możliwość podejmowania ww. interwencji przez pracowników socjalnych w sytuacji stwierdzenia bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka;
 9. Tryb i sposób powoływania oraz odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego (ZI) określa Uchwała Nr LIII/335/2023r. Rady Gminy w Bałtowie z dnia 25 sierpnia 2023 r. Uchwała jest zgodna z aktami wyższego rzędu i nie budzi zastrzeżeń;
 10. Wójt Gminy zawarł Porozumienia o współpracy, o których mowa w art. 9a ust. 8 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej z podmiotami i instytucjami wskazanymi w art. 9a ust. 3 pkt 1-5 ustawy ustawowo zobligowanymi do uczestnictwa w Zespole. Zarówno zawarcie porozumień, jak i powołanie Zespołu Interdyscyplinarnego nastąpiło z zachowaniem terminu wynikającego z art. 16 ustawy z dnia 5 marca 2023 roku o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i niektórych innych ustaw (Dz. U. 2023 poz. 535);
 11. Skład Zespołu Interdyscyplinarnego jest zgodny z wymogami określonymi w art. 9a ust. 3 pkt 1-5, ust. 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Do dnia kontroli do Zespołu nie włączono przedstawiciela organizacji pozarządowej mimo obiektywnej możliwości zaangażowania tych podmiotów w pracę w Zespole. Nie włączono również przedstawiciela Szkoły Podstawowej w Okole;
 12. Wszyscy członkowie Zespołu przed przystąpieniem do pracy złożyli wymagane na mocy art. 9c ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej oświadczenia. Ponadto, administrator danych osobowych wypełnił wobec wszystkich przedstawicieli ZI obowiązek wynikający z art. 9c ust. 7 pkt 1 i 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, polegający na pisemnym zobowiązaniu osób upoważnionych do przetwarzania danych osobowych do zachowania ich w tajemnicy oraz dopuszczeniu do przetwarzania danych osobowych wyłącznie osób posiadających pisemne upoważnienie wydane przez administratora danych. Dokumentacja Zespołu i grup diagnostyczno-pomocowych jest zabezpieczona przed nieuprawnionym dostępem osób postronnych;
 13. W okresie objętym oceną zespół ds. przeciwdziałania przemocy domowej uczestniczył w 7 posiedzeniach. Wszystkie zostały zorganizowane z zachowaniem trybu wskazanego w art. 9a ust. 7 oraz 7b ustawy. W trakcie 3 posiedzeń została zapewniona 100 % frekwencja, natomiast o jednostkowych nieobecnościach na pozostałych posiedzeniach, Przewodniczący Zespołu był informowany z odpowiednim wyprzedzeniem, zgodnie z trybem przewidzianym ustawą;

14. W okresie kontroli członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego podnosili swoje kompetencje poprzez udział w szkoleniach, w tym organizowanych przez samorząd województwa, zgodnie z obowiązkiem wynikającym z art. 9a ust. 5a ustawy;
15. Zapisy *Regulaminu Zespołu Interdyscyplinarnego* przyjętego na podstawie *Uchwały nr 1/2023 Zespołu Interdyscyplinarnego z 4.10.2023 r.* są częściowo niezgodne z zapisami ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. 2024, poz. 1673) oraz Rozporządzenia (Dz. U. 2023 poz. 1870) i zawierają braki;
16. W okresie objętym kontrolą osoby objęte procedurą Niebieskie Karty nie składały skarg na działalność grup diagnostyczno-pomocowych i Zespołu Interdyscyplinarnego;
17. Sposób prowadzenia procedury Niebieskie Karty częściowo nie spełnia standardów określonych zapisami Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 roku w sprawie procedury Niebieskie Karty oraz wzorów formularzy Niebieska Karta (Dz. U. 2023, poz. 1870);

Uwagi:

- w niektórych przypadkach członkowie grup diagnostyczno-pomocowych powoływani byli spośród członków zespołu interdyscyplinarnego;
- jednostka nie posiada opracowanej procedury postępowania na wypadek konieczności zapewnienia schronienia osobom pokrzywdzonym przemocą domową;

Na podstawie ustaleń kontroli działalność kontrolowanej jednostki ocenia się **pozytywnie z nieprawidłowościami**.

Powyższy stan faktyczny nie oddziaływał jednak na jakość realizowanego wsparcia udzielanego rodzinom/środowiskom dotkniętym przemocą domową. Za stwierdzone nieprawidłowości odpowiadają członkowie grup diagnostyczno-pomocowych oraz Zespół Interdyscyplinarny.

Podstawa ustaleń kontroli:

Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o sprawdzoną dokumentację oraz informacje udzielone przez Przewodniczącą Zespołu Interdyscyplinarnego Panią Ewelina Walczyk i Panią Edytą Giez – Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bałtowie. Treść ustaleń i wnioski wynikające z kontroli omówiono z w.w.

*gdz!
złoty*

Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu

Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów.⁶

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczaniem odbioru otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Protokół podpisali:

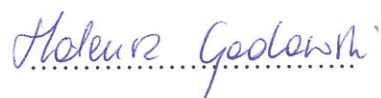
Kielce, dn. 27.03. 2025 r.

Data podpisania protokołu

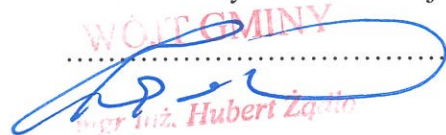
31.03.2025r.

Ze strony kontrolującej:

Ze strony kontrolowanej:

mgr inż. Hubert Zątko

⁶ Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (Dz.U. 2023, poz. 1165).

